

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
CC Minister voor Langdurige Zorg en Sport
Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
CC aan: Secretaris-generaal

**Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal**
Programmadirectie
Openbaarheid

Ontworpen door
5.1.2e

5.1.2e

T 070-3407876

M 5.1.2e

5.1.2e@minvws.nl

Datum

12 januari 2022

Kenmerk

Zaaknummer

Bijlage: overzicht Wob-
verzoeken

Bijlage: voorlopige planning
jan-mrt

Bijlage: schema afgeronde
werkzaamheden sept-dec

Bijlage: Infographic en tekst
Rijksoverheid

nota

(ter informatie)

Voortgangsnota afhandeling Wob-verzoeken
Covid-19

Paraaf directeur

Paraaf pSG

1 Aanleiding voor deze nota

Hierbij ontvangt u een update over de afhandeling van de Wob-verzoeken. Deze nota ziet op de Covid-19 gerelateerde Wob-verzoeken. U wordt geïnformeerd over de besluiten die in de afgelopen maand zijn genomen, en besluiten die de komende twee weken worden genomen. U wordt tevens geïnformeerd over informatie die openbaar zal worden gemaakt, en tenslotte welke nieuwe verzoeken binnen zijn gekomen.

Ter introductie vindt u onder 3 een korte toelichting op de aanpak van openbaarmaking van corona gerelateerde documenten. Deze verschilt wezenlijk van de reguliere Wob-afhandeling vanwege de grote omvang van de te beoordelen documenten (1,89 miljoen documenten, behorende bij 250 verzoekers). Desgewenst lichten wij deze werkwijze graag mondeling toe. Bij die gelegenheid kunnen we u ook inzicht geven in de plannen voor 2022.

2 Samenvatting en conclusies

In de periode van 9 december t/m 12 januari **zijn er nieuwe** verzoeken ingenomen. De volledige lijst met lopende Wob-verzoeken is als bijlage toegevoegd.

De deelbesluiten *Vaccinaties en medicatie augustus* en *Scenario's en maatregelen mei* zijn in december en januari verzonden aan respectievelijk 28 en 24 verzoekers. Bij het besluit *Vaccinaties en medicatie augustus* zijn 262 *belanghebbenden* om zienswijze gevraagd. Bij het besluit *Scenario's en maatregelen mei* waren dit er 504. In totaal betreffen deze besluiten ongeveer 59.561 documenten.

Deze maand wordt tevens de feitelijke verstrekking verzorgd van 5 deelbesluiten, behorende bij in totaal 55 verzoekers. Tevens waren ruim 550 belanghebbenden betrokken.

Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal
Programmadirectie
Openbaarheid

Besmettelijkheid kinderen mei	2650 documenten
Overleg VWS mei	2320 documenten
RIVM februari	1840 documenten
Digitale middelen mei	10.436 documenten
RIVM mei	14.441 documenten

Kenmerk

Om u een beeld te geven ten opzichte van de daaraan voorafgaande maanden is er een schema bijgevoegd over de afgelopen maanden (okt-nov-dec).

3 Belangrijkste punten van informatie

Algemene informatie werkwijze

Gefaseerde aanpak Wob

De Covid-19 gerelateerde Wob-verzoeken worden behandeld conform de zogenoemde gefaseerde aanpak. Dit betekent dat de documenten per categorie/per maand openbaar gemaakt worden. De Raad van State heeft op 20 oktober jl. deze werkwijze in stand gelaten en geoordeeld dat de werkwijze binnen de Wob past.

Achtergrond van deze werkwijze is het grote aantal documenten dat er in de crisis is gegenereerd. De inzet van de medewerkers van VWS, RIVM en IGJ gedurende de crisis, heeft ertoe geleid dat zich onder het ministerie uitzonderlijk veel informatie bevindt over Covid-19 en de bestrijding ervan. De werkvoorraad betreft zo'n 1,89 miljoen documenten die beoordeeld moeten worden. Bovendien worden er veel Wob-verzoeken ingediend waarin wordt verzocht informatie openbaar te maken.

Om in deze grote informatiebehoefte te kunnen voorzien, is een speciaal werkproces gehanteerd en is per 1 november 2021 een aparte programmadirectie ingericht met 100 Wob-juristen. Met dit werkproces wordt alle informatie die verzocht wordt in de verschillende Wob-verzoeken onder te verdelen naar onderwerp in tien categorieën (bijvoorbeeld Vaccinaties en medicatie, Scenario's en maatregelen, RIVM). Aan de hand van zoektermen binnen deze categorieën worden per maand alle documenten geïnventariseerd die over dat specifieke deelonderwerp gaan. De beschikbare informatie wordt vervolgens per verzoek gefaseerd (per categorie/per maand) openbaar gemaakt. Hierdoor ontstaat er openbaarmaking per maand en per deelonderwerp. In de bijlage vindt u de tekst die op Rijksoverheid geplaatst is en een infographic die meer informatie biedt over de werkwijze en cijfers.

Persoonlijke beleidsopvattingen openbaar

Bij deze werkwijze is het tevens relevant te melden dat deze wordt uitgevoerd conform de nieuwe Wob-instructie die naar aanleiding van de Parlementaire onderzoekscommissie kinderopvangtoeslag is ontstaan. Dit betekent - kort gezegd - dat de persoonlijke beleidsopvattingen van ambtenaren niet langer worden weggelakt. Persoonlijke beleidsopvattingen betreffen door ambtenaren geuite opvattingen, voorstellen, aanbevelingen, conclusies en aangevoerde argumenten.

Achtergrond is de Parlementaire onderzoekscommissie kinderopvangtoeslag. Het kabinet heeft in zijn reactie op het rapport van de Parlementaire onderzoekscommissie kinderopvangtoeslag aangegeven dat het richting de Tweede Kamer meer openheid wil bieden in afwegingen die ten grondslag

Secretaris Generaal / plv.
 Secretaris Generaal
 Programmadirectie
 Openbaarheid

Kenmerk

liggen aan het beleid. Daarom wil het kabinet transparanter zijn bij het openbaar maken van stukken die zijn opgesteld voor intern beraad. Het kabinet wil de grond 'persoonlijke beleidsopvattingen' niet langer hanteren als invulling van de weigeringsgrond 'belang van de staat' uit artikel 68 Grondwet. De andere gronden die vallen onder het belang van de staat zullen, indien aan de orde, gehanteerd blijven. Deze nieuwe lijn geldt zowel voor documenten die op verzoek van de Kamer worden verstrekt als voor documenten die het kabinet op eigen initiatief openbaar maakt.

Hieruit volgt een lijn van maximale transparantie waar er geen beroep meer wordt gedaan op de weigeringsgrond 'persoonlijke beleidsopvattingen'. In deze lijn worden bijvoorbeeld ook beslisnota's en adviezen van de landsadvocaat voor zover het algemene beleidsadviezen betreft openbaar gemaakt.

In het verlengde hiervan is de gewijzigde Wob instructie opgesteld, die in de MR is vastgesteld. Hieruit volgt het kabinetsbeleid over openbaarmaking van persoonlijke beleidsopvattingen in politiek gevoelige dossiers waarvoor uit de media belangstelling bestaat. Dit betekent dat persoonlijke beleidsopvattingen met het oog op bestuurlijke en democratische bestuursvorming in niet tot de persoon herleidbare vorm openbaar kunnen worden gemaakt. Daartoe kan over worden gegaan indien het een politiek hoog gevoelig dossier betreft waarvoor vanuit het parlement of de media belangstelling bestaat. Bij Corona is dit aan de orde. Na vaststelling van deze instructie heeft de toenmalige 5.1.2e samen met de 5.1.2e bepaald dat de Corona Wob-verzoeken onder deze categorie vallen.

Voorgaande maakt dat er bij de beoordeling van de Covid-19 gerelateerde documenten geen toepassing meer wordt gegeven aan de weigeringsgrond 'persoonlijke beleidsopvattingen' en dat deze informatie dus openbaar wordt gemaakt.

Specifieke informatie afgelopen en komende periode

Genomen besluit in december

Het besluit ziet op de documenten over de maand augustus 2020, behorende bij het deelonderwerp vaccinaties en medicatie.

Enkele documenten zien op de aanschaf van een grote partij mondkapjes via 5.1.2e /Hulptroepen.nu, die grafen bevatten. De documenten die specifiek zien op de aanschaf, zijn op basis van door de nafase-directie aangeleverde zoektermen verplaatst naar de review batch over medische hulpmiddelen, die voor later dit jaar gepland is.

Voorts betreft het merendeel van de stukken interne e-mailwisselingen inzake de noodzaak van persoonlijke beschermingsmiddelen en met name mondkapjes, isolatiejassen, medicatie en vaccins. Voor het overige gaan de documenten over de volgende zaken:

- E-mailwisselingen omtrent de voorbereidingen voor het sluiten van contracten met farmaceutische bedrijven;
- Documenten waaruit blijkt dat VWS anticipeert op mogelijke tekorten aan medicijnen en persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) ten gevolge van COVID-19. In dit kader wordt onder meer gesproken over een eventuele samenwerking met o.a. vaccinbedrijven inzake de bevoorrading van vaccins;
- Velerlei Q&A's over de aankoop en werking van vaccinaties en medicatie;

Secretaris Generaal / plv.
 Secretaris Generaal
 Programmadirectie
 Openbaarheid

Kenmerk

- Uit de stukken blijkt verder dat via ZonMW budget beschikbaar is gesteld voor onderzoek naar de bestrijding van het coronavirus. Het budget is verdeeld over verschillende partijen die in projectvorm studies doen naar
- onder andere de werking van verschillende vaccins en medicatie, waarbij onder meer kennis wordt gedeeld over de bijwerkingen van geneesmiddelen die ingezet zijn bij COVID-19 patiënten;
- Er zijn verschillende onderzoeken verricht naar bijv. het verloop van een COVID-19 infectie bij personen en naar de rol van eerder doorgemaakte infecties en de daarbij toegepaste vaccinaties;
- Er wordt onderzocht in hoeverre COVID-19 patiënten een eiwitbehoefte hebben tijdens herstel na langdurige IC-opname. In dit kader zijn er notulen van overleggen over de bevindingen van de coronabestrijding te vinden.

Bij dit besluit zijn ongeveer 16.000 documenten betrokken. Het uiteindelijke aantal documenten dat openbaar gemaakt wordt, valt lager uit. Reden hiervoor is dat een deel van de documenten niet onder de reikwijdte van het verzoek valt, administratief van aard is, reeds openbaar is of een conceptversie van een reeds openbaar document betreft. Deze beoordeling is uitgevoerd conform de Wob.

Specifieke planning

PDO is voornemens om u steeds te voorzien van een driemaandelijkse planning. Er is een voorlopige planning voor januari-feb-mrt bijgevoegd.

Kwaliteitsbewaking

In de vorige voortgangsnota is uw voorganger erover geïnformeerd dat er voor de besluiten die genomen zijn in november en december met een controle op basis van risico- inschatting is gewerkt, waarbij een bepaalde foutmarge geaccepteerd moest worden. Het belang van snelheid woog in verband met de termijnstelling van de Raad van State in de zaak tegen Nieuwsuur cs zwaarder dan het belang van zorgvuldigheid. Dit bracht mee dat de eerste beoordeling door relatief onervaren krachten in een (te) beperkt aantal documenten (10-30%) werd gecontroleerd. Om beide belangen meer in balans te brengen, is nu een systeem ingevoerd waarbij wordt gewerkt met tweede paar ogen via een collegiale toets. Omdat de controle wordt uitgevoerd door relatief onervaren juristen, zal een zekere foutmarge wel blijven. Niettemin bewerkstelligen we een grotere controle dan de afgelopen maanden, waarmee eerder veelvoorkomende fouten (zoals niet weghalen persoonsnamen en contactgegevens) grotendeels ondervangen kunnen worden.

Aandacht van de media

In december 2021 gaf de NRC in een negatief getoonzet artikel aan dat van de zijde van VWS nog steeds geen informatie over corona-gerelateerde documenten zou zijn verstrekt aan Nieuwsuur cs. Hiervan is echter geen sprake. Op peildatum 31 december 2021 bleken zo'n 30.000 pagina's aan Nieuwsuur te zijn verzonden.

5.1.2e

5.1.2e

Bijlage: rijksoverheid.nl en infographic

Aanpak VWS Wob-verzoeken corona

Sinds het begin van de coronacrisis heeft het ministerie van VWS ongeveer 250 verzoeken ontvangen op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) over de bestrijding daarvan. VWS wil zo duidelijk mogelijk zijn over zijn aanpak van de coronacrisis.

Op 20 oktober heeft de Raad van State in hoger beroep [uitspraak gedaan over de afhandeling van Wob-verzoeken over de coronabestrijding door VWS](#). De Raad van State heeft het hoger beroep van VWS gegrond verklaard: de aangepaste werkwijze die VWS hanteert is niet in strijd met de wet. VWS gaat de uitspraak nader bestuderen en richt zich daarbij op de termijn die de Raad van State heeft bepaald. Het staat voor VWS voorop om zo snel mogelijk en maximaal transparant te zijn over de bestrijding van de coronacrisis.

Maar door de bijzondere omstandigheden van de coronacrisis kan VWS Wob-verzoeken niet afhandelen zoals dat meestal gebeurt. Er is een aantal praktische factoren dat de snelheid van de afhandeling door VWS als uitvoeringsorganisatie van de Wob in de weg staat.

Documenten openbaar per maand en per categorie

Ten eerste gaat het om heel veel documenten: op dit moment meer dan 5,6 miljoen documenten. Na het verwijderen van bijvoorbeeld dubbelingen blijven er ongeveer 1,8 miljoen documenten over. Die moeten inhoudelijk beoordeeld worden. Er is dan ook gekozen voor een aanpak in tijdsfases en per categorie. Dit betekent dat VWS per maand en per inhoudelijke categorie documenten openbaar maakt.

Maatregelen om werkwijze te verbeteren en te versnellen

VWS heeft de afgelopen maanden verschillende maatregelen genomen om Wob-verzoeken beter en sneller af te handelen.

Normaal gesproken vraagt het ministerie in de eerste fase van het proces aan andere betrokkenen om een zienswijze. Bijvoorbeeld personen, bedrijven en internationale partijen. Dit gebeurt op grond van de Algemene wet bestuursrecht. Maar dit kost veel tijd. Daarom heeft VWS besloten om bij Wob-verzoeken over corona de zienswijze in de eerste fase van het proces te schrappen. VWS zal deze betrokkenen aan het einde van het proces wel informeren. Dit gebeurt om de rechten van deze betrokkenen te beschermen. Zo kan VWS Wob-verzoeken sneller afhandelen.

VWS heeft nog een nieuwe maatregel genomen: het ministerie past Wob-besluiten in de gefaseerde aanpak op maat aan, zodat voor de

Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal
Programmadirectie
Openbaarheid

Kenmerk

verzoekers duidelijk is over welk deel van hun Wob-verzoek het besluit gaat. Verder maakt het ministerie in de nog te beoordelen documenten persoonlijke beleidsopvattingen niet meer onleesbaar. Daardoor kan VWS de documenten sneller beoordelen.

VWS maakt bij de beoordeling van de documenten gebruik van een applicatie die helpt om Wob-verzoeken sneller af te kunnen handelen.

Het ministerie van VWS heeft per 1 oktober 2021 de Programmadirectie Openbaarheid opgestart. Binnen deze directie zijn al ongeveer 100 juristen dagelijks bezig met het openbaar maken van documenten over corona. Door de inzet van deze juristen kan het ministerie de grote aantallen Wob-verzoeken zorgvuldig afhandelen.

Er is veel aandacht voor de manier waarop de overheid met informatie omgaat. De vraag naar informatie is groot, zeker ook bij het ministerie van VWS. Maar het ministerie moet zich bij het openbaar maken ook houden aan de zorgvuldigheidseisen van de wet.

De programmadirectie wil het proces van openbaarmaking van documenten verder verbeteren. Dit gebeurt in samenwerking met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, dat als eerste verantwoordelijk is voor de Wob, en de andere ministeries.

Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal
Programmadirectie
Openbaarheid

Kenmerk

Infographic: Wob-verzoeken VWS over de coronabestrijding

